

Aneby kommuns

Biblioteksplan

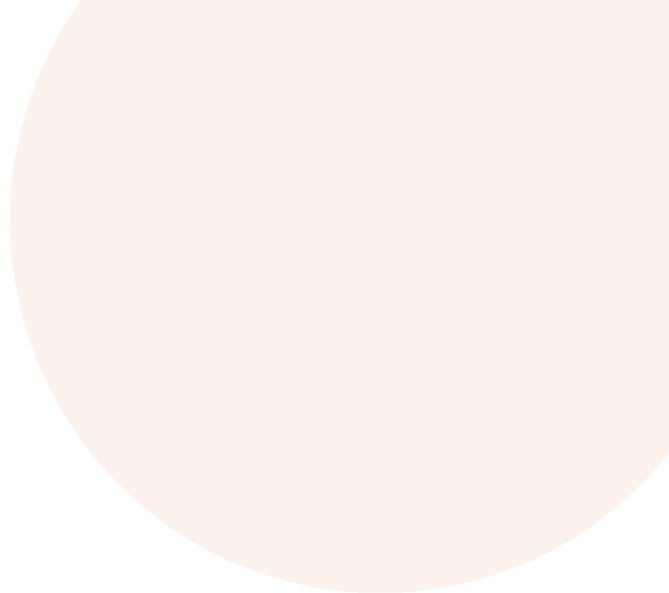
2025–2030

ANEBY
KOMMUN

Innehåll

Inledning.....	3
Läsfrämjande.....	4
Demokrati.....	5
Tillgänglighet.....	6
Mötesplats.....	7
Skolbibliotek.....	8
Vision	9

Inledning

I dag är biblioteket inte bara en plats för böcker och studier, utan även en arena för kunskapsutbyte, inspiration och gemenskap. Här möts människor i olika åldrar och med olika bakgrunder. Enligt bibliotekslagen ska alla i samhället inkluderas i bibliotekets målgrupp, men barn och ungdomar, personer med funktionsnedsättning, personer med annat modersmål än svenska och nationella minoriteter är prioriterade grupper som särskilt behöver beaktas.

Bibliotekets verksamhet styrs av bibliotekslagen (2013:801) som sätter de yttersta ramarna för dess inriktning. Kommuner är enligt bibliotekslagen skyldiga att upprätta biblioteksplaner, som formulerar den lokala bibliotekspolitik. Biblioteksplanen ersätter inte bibliotekslagens innehåll och intentioner, utan fungerar som ett vägledande och styrande verktyg i frågor om prioriteringar. Planen ska tillsammans med nationella styrdokument som bibliotekslag, skollag, läroplaner, samt barnkonventionen och övriga lokala planer ge stöd åt biblioteksverksamhetens aktiviteter och utveckling. Aneby kommun, som huvudman för skolan i kommunen, har enligt 2 kap. §§ 35–36 skollagen (2010:800) ett särskilt ansvar för tillgången till skolbibliotek.

Biblioteksverksamheten i Aneby kommun består av Aneby folkbibliotek, flera depositioner runt om i kommunen samt skolbibliotek. Biblioteket har en central plats i kommunen, i geografisk bemärkelse och som mötesplats. Sedan 2013 har biblioteket erbjudit meröppet, vilket innebär att besökare har tillgång till lokalerna 07-20

varje dag, året om. Biblioteket spelar en viktig roll för kommunens utveckling av hållbara och attraktiva livsmiljöer och välfungerande skolor. Biblioteket utgår från användarupplevelsen för att skapa platser där alla kan trivas, vara trygga och utvecklas genom hela livet.

Biblioteket spelar en viktig roll för integrationen i lokalsamhället genom att stärka arbetet med språkutveckling och mångspråkighet. På biblioteket arbetar personal med medie- och informationskunskap, som motsvarar dagens behov av tillgång till faktabaserad och trovärdig information. Bibliotekets besökare och antalet utlån ökar. Bibliotekets grunduppdrag – att tillhandahålla litteratur och fungera som en mötesplats – är fortsatt centralt. Samhällsutvecklingen och omvärldsförändringar har påverkat biblioteket i rollen som en central samhällsaktör.

Biblioteksplanen anger vilka målområden som identifierats som särskilt betydelsefulla att utveckla under kommande femårsperiod. Arbetet med målområdena beskrivs mer utförligt och följs upp i den årliga verksamhetsplanen.

”Biblioteket har blivit mitt andra hem i Aneby.*”

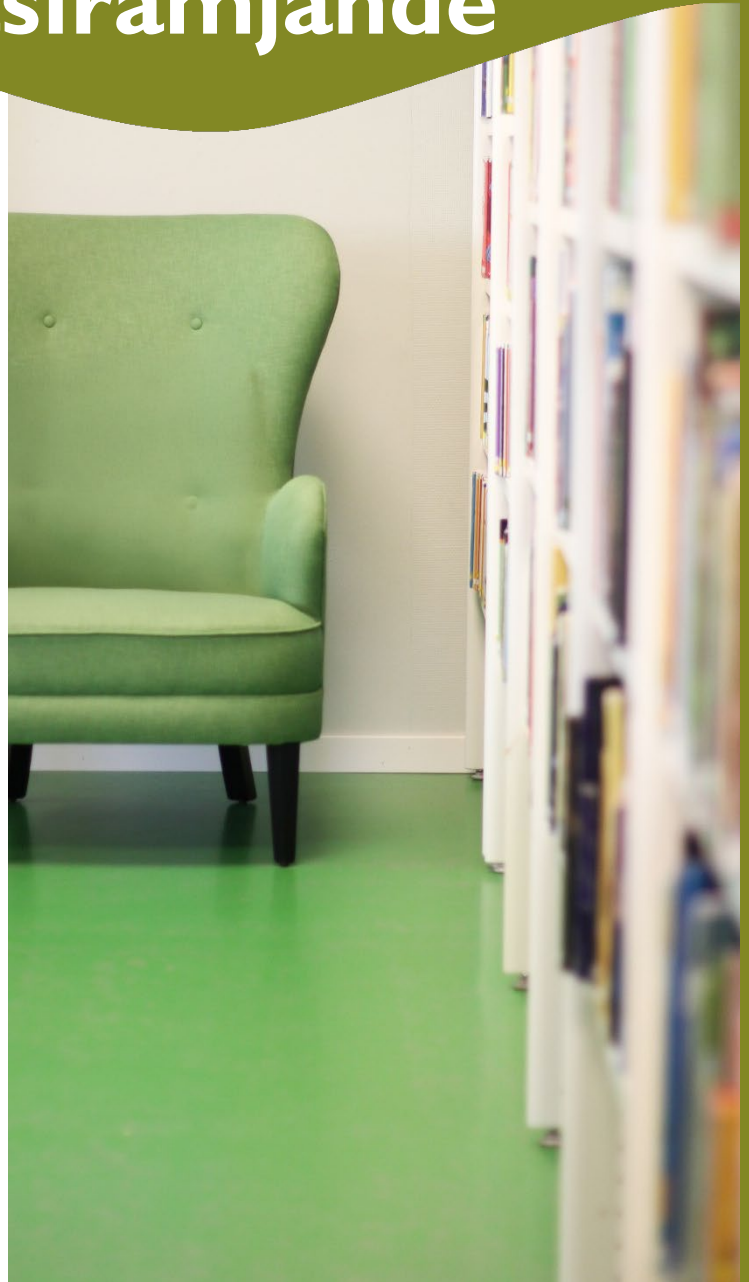
*Alla citat är från biblioteksbesökare.

Läsfrämjande

Bibliotekets främsta verksamhet är att arbeta läsfrämjande och att möjliggöra för alla att kunna ta del av det skrivna ordet i olika former. Det är en medborgerlig rättighet att kunna läsa och förstå ordens betydelse. Det är också dokumenterat att kultur av olika slag motverkar ohälsa exempelvis genom en konstnärlig upplevelse genom litteratur i en gemenskap.

Barn är en prioriterad målgrupp i bibliotekets läsfrämjande arbete. Biblioteket skapar upplevelser och stärker kulturlivet i Aneby kommun för barn. Biblioteket arbetar starkt läsfrämjande med att skapa läslust och bidra till förbättrad läsförståelse. Det är viktigt att medvetandegöra läsningens betydelse och att vuxna är läsande förebilder till barn. Föräldrar, förskolor, öppna förskolan, barnhälsovården och skolor är viktiga samarbetspartners. Biblioteket är en plats för upplevelser av litteratur, berättelser och kultur.

Det läsfrämjande arbetet stärks under programperioden. Bibliotekarierna är nyckelpersoner som levandegör och förmedlar litteraturen, väcker läslust och inspirerar till läsning i olika skeden i livet och på plats i hela Aneby kommun. Bokanvändning är en social aktivitet och forskning visar att barns möten med böcker har en stor del i barns läs- och skrivutveckling. Stor vikt läggs på att stimulera barnens språkutveckling genom att uppmuntra och ta tillvara deras nyfikenhet och intresse för att kommunicera på olika sätt. Bibliotekarierna ska förmedla och inspirera till läsning, litteratur och berättande genom olika typer av gränsöverskridande läsfrämjande metoder för att väcka läslust, höja olika språk, samt stödja andra professioners i läs- och litteraturförmedling. För detta behöver bibliotekarierna en ständig kompetensutveckling och stärkas i sin yrkesroll som läsfrämjare.

Ni är kreativa och hittat på mycket roligt för barnen på loven och olika högtider. Det är en jätteviktig insats. Särskilt som ingen blir exkluderad på grund av på ekonomiska förutsättningar.

Demokrati

Biblioteken har enligt lag i uppgift att verka för det demokratiska samhällets utveckling och allas delaktighet i samhällslivet.

För biblioteken handlar det arbetet om kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Biblioteket främjar intresset för bildning, utbildning och kulturell verksamhet och arbetar för att uppmuntra olika initiativ till folkbildning. Biblioteket främjar medskapande och ger tillgång till en lokal som är öppen för alla. Som medborgare kan du sätta upp en utställning, komma med inköpsförslag eller tillsammans med biblioteket ordna ett evenemang oavsett socioekonomiska skillnader, funktionshinder, ålder eller bakgrund. Biblioteket arbetar enligt barnkonventionen och barn och unga är medskapande i utvecklingen av biblioteksverksamheten och har rätt till anpassad information. Tillsammans med aktörer i lokalsamhället skapar biblioteket ett varierat och innehållsrikt program som öppnar upp för samtal och debatt, samt arbetar uppsökande med programverksamhet i hela kommunen.

Biblioteket är en samhällsviktig verksamhet även i kris. Biblioteket ger tillgång till

information, sanna fakta och samhällsinformation vilket är mycket viktigt i en tid då desinformation och informationspåverkan förändrar medielandskapet och försvårar för människor att orientera sig i sin omvärld. Biblioteket säkrar tillgången till faktabaserad och trovärdig information samt hjälper invånare att navigera i ett ständigt ökande informationsflöde och rustar invånarna för att bli aktiva medborgare då kriser och otrygghet leder till alltmer polariserade attityder i samhället.

Biblioteket erbjuder och främjar digital kompetens hos invånarna med ett särskilt fokus på seniorer och de prioriterade målgrupperna.

”**Man får alltid hjälp både med små och lite större bekymmer!**”

Biblioteket bidrar till att stärka demokratin genom att förse invånare med ett varierat utbud av litteratur, information och kultur.

Tillgänglighet

Folkbiblioteket ska vara tillgängligt för alla och utformas efter användarnas behov. Aneby bibliotek arbetar med att anpassa lokal, kommunikationskanaler, mediebestånd, bemötande och verksamheten i stort.

Särskild uppmärksamhet ska läggas på de grupper som framhålls som prioriterade i bibliotekslagen och kommunens övriga styrdokument. Vid sidan av vana biblioteksanvändare ska även nya och potentiella användare beaktas i utformandet av bibliotekets service. Bibliotekets utbud ska finnas tillgängligt även för de som har begränsad möjlighet att ta sig till biblioteket genom uppsökande verksamhet. Vid sidan av de övriga prioriterade målgrupperna har biblioteket även ett särskilt fokus på seniorer, bland annat med hänsyn till Anebys demografiska utveckling. Bibliotekets verksamhet ska även rikta sig till hela kommunen och dess många tätorter, utöver centralorten.

För att förankra biblioteket hos invånarna och anpassa verksamheten efter användarnas behov ska de ges möjlighet att vara med och utforma biblioteksverksamheten. Biblioteket ska utgå från användarupplevelsen i all verksamhetsutveckling och arbete utifrån ett efterfrågestyrt och användarcentrerat perspektiv.

”**Där möts människor och berättelser i en skön förening.**”

Mötesplats

Biblioteket är en central mötesplats i Aneby kommun. Den ska vare en välkomnande, trygg och stimulerande plats för alla invånare.

I en tid då allt fler samhällsaktörer stänger sina fysiska lokaler och retirerar in i en digital värld, vilket bland annat riskerar att utarma stadskärnan och minska kommunens attraktionskraft, ska biblioteket finnas kvar som en fysisk mötesplats för kommunens invånare. Biblioteket ska vara öppet även för de som efterfrågar tjänster som inte rör bibliotekets traditionella roll som medieförsörjare. I bibliotekets uppdrag som social mötesplats ska det därför sträva mot en kreativ miljö som skapar välbefinnande och lust till livslångt lärande.

I rollen som mötesplats ingår även uppdraget att anordna aktiviteter riktade till besökarna, i form av föredrag, utställningar och annan typ av programverksamhet. Bibliotekets

aktiviteter ska så långt det är möjligt erbjudas kostnadsfritt, och genomföras i samarbete med personer, institutioner och organisationer i lokalsamhället.

Biblioteket som mötesplats spelar en viktig roll för kommunens utveckling och bidrar till att upprätthålla en attraktiv och hållbar livsmiljö. Förutom lokalerna och bibliotekets arrangemang ska även personalens bemötande reflektera bibliotekets roll som social mötesplats, och bidra till en meningsfull och personlig biblioteksupplevelse för besökarna.

”Ett aktivt och mycket kundvänligt bibliotek med fantastisk personal som alltid är sååå hjälpsamma.”

Skolbibliotek

Litteratur är en källa till glädje, samtal och reflektion. Att kunna läsa, skriva, göra sin röst hörd och ha tillgång till information är demokratiska rättigheter. Barn och unga behöver kunna omvandla information till kunskap för att bli delaktiga i ett demokratiskt samhälle. En stark läskultur och inbjudande läsmiljö i förskola och skola stärker barns och ungas språk- och kunskapsutveckling samt inspirerar till ökad fritidsläsning.

Enligt skollagen, kap. 2 § 24, ska alla elever ha tillgång till ett skolbibliotek. Ett skolbibliotek utgör såväl en materiell resurs som en pedagogisk funktion och är ett hjälpmedel för skolan att uppnå läroplanens mål i att stärka elevernas språkliga och digitala kompetens.

En välfungerande skolbiblioteksverksamheten bygger på samverkan och på integration i undervisningen. Skolor i Aneby kommun ger alla elever tillgång till skolbibliotek med ett uttalat pedagogiskt uppdrag när det gäller läs- och språkutveckling samt medie- och informationskunnighet. Skolbiblioteket är en del av skolan och ingår därmed i skolans systematiska

kvalitetsarbete. Syftet med det är att synliggöra vad vi gör, varför och vad det leder till.

Varje skola ska inför läsårets start ta fram en plan för hur skolbiblioteket ska arbeta utifrån sina övergripande uppdrag mot varje årskurs samt hur skolbiblioteket kan delta i det kollegiala lärandet. Ansvarig för denna plan är rektor.

Aneby kommuns förskolor och skolor samarbetar med biblioteket i Aneby kommun. Biblioteket i Aneby organiserar i samverkan med förskolorna och grundskolorna nätverk för kompetensutveckling i form av ansvar för läsambassadörer på skolor och förskolor.

Barn och utbildningsavdelningen skall under 2025 säkerställa att rätt kompetens finns enligt skollagens intentioner vad gäller skolbibliotekarier utifrån lagstadgad dimensionering.

Om den enskilda skolenheten inte kan erbjuda ett bemannat skolbibliotek, kommer eleverna på denna enhet att få tillgång till biblioteksverksamhet på kommunens bibliotek. Detta framgår av skolenhetens egna skolbiblioteksplan.

Vision

Biblioteket och dess verksamhet är tillgänglig och betydelsefull för alla invånare i hela kommunen och spelar en viktig roll i ett utökat lokalt kulturliv i samspel med invånarna, föreningsliv, organisationer och andra aktörer inom kommunen och Region Jönköpings län samt nationellt.

Det är av stor vikt, att alla barn får ta del av

kultur på lika villkor. Detta kan ske genom en kulturgaranti eller med en särskild satsning på barn och unga i bibliotekets verksamhet.

Biblioteket kan bidra till en ökad samhällsservice, genom att tillhandahålla lokaler och datorer för ett medborgarkontor, i samarbete med övriga samhällsaktörer och kommunala instanser.

